

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

3057 *Instrucció relativa a la gestió i coordinació dels espais naturals protegits a les Illes Balears*

La gestió i administració dels espais naturals protegits de les Illes Balears correspon a la conselleria competent en matèria de medi ambient —actualment Conselleria de Medi Ambient i Territori—, que pot desenvolupar-la mitjançant ens instrumentals (article 33 de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO)).

D'acord amb l'actual estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, dins la Conselleria de Medi Ambient i Territori la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat exerceix les competències en planificació, conservació i gestió dels espais naturals, tal com estableix el Decret 21/2019, de 2 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, relatiu a les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Per altra banda, l'Institut Balear de la Natura (IBANAT) té la naturalesa d'entitat pública empresarial adscrita a la conselleria competent en matèria de medi ambient, per mitjà de la direcció general competent en matèria de medi natural, d'acord amb el que estableix l'article 1 del Decret 24/2013, de 24 de maig, d'aprovació dels Estatuts de l'Institut Balear de la Natura (IBANAT). Entre les seves finalitats institucionals es troba la gestió dels espais naturals protegits i les seves funcions en aquesta matèria es concreten en aquelles que preveu l'article 4.2.a) dels Estatuts.

La finalitat d'aquesta instrucció és establir unes pautes relatives a la gestió i coordinació dels espais naturals protegits a les Illes Balears.

Per tot això, dicta la següent

Instrucció

1. Objecte

L'objecte d'aquesta Instrucció és establir pautes i criteris d'actuació en relació amb la gestió i coordinació dels espais naturals protegits a les Illes Balears.

Als efectes d'aquesta Instrucció, s'entén com a espai natural protegit qualsevol de les categories d'espai natural previstes a l'article 11 de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO), declarats a les Illes Balears la gestió dels quals duu a terme la Conselleria de Medi Ambient i Territori.

També s'hi inclou el Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera, sense perjudici que li sigui d'aplicació la Llei 30/2014, de 3 de desembre, de parcs nacionals i la normativa de desplegament corresponent.

2. Àmbit d'aplicació

Aquesta Instrucció s'aplica al personal de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat adscrit al Servei d'Espais Naturals i al personal de l'IBANAT adscrit al Departament d'Espais Naturals.

Aquesta Instrucció no s'aplica a la resta del personal de la Direcció General i de l'IBANAT adscrit a altres serveis o departaments, excepte pel que es preveu en l'apartat 6.

3. Gestió dels espais naturals protegits

3.1. La gestió i administració dels espais naturals protegits correspon a la Conselleria de Medi Ambient i Territori, a través de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat i, instrumentalment, a través de l'IBANAT, de conformitat amb el que preveu el Decret 24/2013, de 24 de maig, d'aprovació dels Estatuts de l'Institut Balear de la Natura.

3.2. La Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat dirigeix l'activitat de l'IBANAT i n'avalua i controla els resultats, tal com estableix l'article 1 del Decret 24/2013.

3.3. Les funcions que exerceix l'IBANAT en matèria d'espais naturals protegits són les previstes a l'article 4.2.a) del Decret 24/2013.

4. Direcció dels espais naturals protegits. Equips de gestió

4.1. La direcció dels espais naturals protegits l'exerceix el director o directora corresponent, d'acord amb el que estableix l'Ordre del conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca de 18 de juliol de 2016 sobre la relació de funcions dels llocs de treball del personal funcionari de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears, o la norma que la substitueixi. Aquests depenen del cap del Servei d'Espais Naturals.

En el cas d'espais naturals protegits la plaça de direcció dels quals es trobi vacant, n'assumeix les funcions el Servei d'Espais Naturals.

4.2. La direcció, juntament amb la resta del personal del Servei d'Espais Naturals de la Direcció General d'Espais Naturals i del Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT adscrits a un espai natural protegit, n'ha d'exercir les funcions de manera coordinada, sota el concepte d'un mateix equip o unitat de gestió.

4.3. Als efectes d'aquesta Instrucció, el personal del Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT que exerceix les seves funcions dins un espai natural protegit s'ha d'atènyer a les directrius i criteris d'execució marcades per la direcció de l'espai natural protegit establerts en la planificació i programació aprovada per la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat, sense perjudici de la seva dependència orgànica respecte de l'IBANAT.

4.4. En el cas del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera, les referències a la Direcció s'han d'entendre fetes també a la direcció tècnica, qui exercirà les funcions encomanades en aquesta Instrucció a la direcció en els casos de vacant, absència o malaltia, per indicació d'aquella.

5. Exercici de les funcions. Programes anuals d'execució (PAE)

L'exercici de les funcions en matèria d'espais naturals protegits per part del personal a què es refereix l'apartat 2.1 d'aquesta Instrucció s'ha de dur a terme d'acord amb la planificació i programació establerta per la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat.

5.1. Programa Anual d'Execució (PAE)

El programa anual d'execució (d'ara endavant, PAE) constitueix l'instrument bàsic sota el qual s'executen tots aquells programes, projectes o activitats dins l'espai natural protegit durant l'any en curs.

S'entén per *programa* aquelles activitats de gestió continuada que tenen un cost anual, generalment no gaire variable d'any en any.

S'entén per *projecte* el conjunt d'actuacions puntuals amb un objectiu identificat i concret que s'assoleixen en un termini de temps determinat i generalment curt (anual o biennal).

S'entén per *activitat* aquelles altres actuacions programades per executar dins l'espai natural protegit, com per exemple jornades, tallers, seminaris, visites o activitats escolars, formatives, etc.

5.2. Elaboració del PAE

L'equip gestor de l'espai natural protegit és l'encarregat d'elaborar el PAE. Les propostes d'actuacions per part dels tècnics s'han de traslladar al director o directora, a fi de valorar-ne la inclusió en el document.

El director o directora ha de presentar un esborrany del PAE el mes de desembre de l'any anterior, per tal que el director general d'Espais Naturals i Biodiversitat l'aprovi provisionalment.

El PAE aprovat provisionalment regirà l'activitat de l'espai natural protegit durant l'any en curs fins que s'aprovi definitivament, d'acord amb l'article 31.4 de la Llei 5/2005.

Tant el PAE provisional com el definitiu es trametan al director gerent de l'IBANAT als efectes de la seva assumpció i planificació de l'entitat.

5.3. Contingut del PAE

El PAE ha de preveure les actuacions que s'han de dur a terme dins l'espai anualment i ha d'especificar si l'actuació prevista la durà a terme la Direcció General o l'IBANAT. Queden fora de l'àmbit del PAE les actuacions promogudes o executades per particulars o altres administracions.

La planificació ha de ser real i executable durant l'any a què es refereixen.

Les actuacions previstes han de ser tangibles i mesurables i s'hi ha d'establir un calendari per mesos i, en la mesura del possible, per setmanes.

El PAE també ha de preveure la feina administrativa associada a la tramitació d'un programa, projecte o activitat (per exemple, elaboració de plecs de contractes, emissió de documents administratius, etc.).

En el cas que l'espai natural protegit es trobi inclòs dins un espai Xarxa Natura 2000 que disposi de pla de gestió, el PAE haurà d'incorporar alguna de les mesures de conservació que hi preveu.

5.4. Execució del PAE

La directora o director és l'encarregat de l'execució i supervisió del PAE, per la qual cosa podrà donar les indicacions pertinents als membres de l'equip de gestió.

Les actuacions previstes en el PAE s'han d'executar d'acord amb la planificació d'aquest. Abans de dur-les a terme, s'han de comunicar als òrgans implicats per raó de la matèria (per exemple, a altres serveis de la Direcció General).

Per executar actuacions no previstes en el PAE, prèviament s'ha de comunicar als caps del Servei d'Espais Naturals i del Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT la intenció de dur-les a terme per tal que, si escau, siguin aprovades per la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat. En cas de discrepància, s'eleva la qüestió als superiors jeràrquics respectius.

Aquestes previsions ho són sense perjudici del que preveu l'apartat 6.

5.5. Altres pautes

Els informes relatius a usos, activitats i autoritzacions sobre la gestió de l'espai natural protegit, quan estiguin signats pel personal de l'IBANAT, han de dur el vistiplau del director o directora de l'espai natural protegit.

Els documents administratius interns de l'IBANAT referits a recursos humans, gestió econòmica o contractació signats pel personal de l'IBANAT han de dur el vistiplau del seu superior jeràrquic dins l'IBANAT.

6. Coordinació amb la resta de serveis de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat i departaments de l'IBANAT

- 6.1. L'execució, dins un espai natural protegit, d'una actuació prevista en el PAE es farà en els termes que s'hi hagi previst.
- 6.2. L'execució, dins un espai natural protegit, d'una actuació prevista en un altre pla o programa requereix prèviament que sigui comunicada a la direcció de l'espai natural protegit.
- 6.3. L'execució, dins un espai natural protegit, d'una actuació no prevista en el PAE o en qualsevol altre pla o programa requereix prèviament que sigui aprovada per la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat. En aquest sentit, s'han de seguir les pautes següents:

a) Si la proposta d'actuació prové de la mateixa direcció de l'espai natural protegit, l'ha de comunicar a la cap del Servei d'Espais Naturals per tal de valorar l'actuació i, si escau, aprovar-la i coordinar-ne amb el Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT l'execució.

Si la proposta d'actuació afecta competències d'altres serveis de la mateixa Direcció General, la direcció també l'ha de comunicar al servei competent per raó de la matèria per valorar conjuntament la conveniència o no de l'actuació. En cas de discrepància, s'eleva la qüestió als superiors jeràrquics.

b) Si la proposta d'actuació prové del personal del Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT, l'ha de comunicar a la direcció de l'espai natural protegit per tal de valorar l'actuació i, si escau, aprovar-la i coordinar-ne amb el Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT l'execució.

Si la proposta d'actuació afecta competències d'altres serveis de la mateixa Direcció General, també l'ha de comunicar al servei competent per raó de la matèria per valorar conjuntament la conveniència o no de l'actuació. En cas de discrepància, s'eleva la qüestió als superiors jeràrquics.

c) Si la proposta d'actuació prové de qualsevol altre servei de la Direcció General o departament de l'IBANAT, l'ha de comunicar a la direcció de l'espai natural protegit per valorar conjuntament la conveniència o no d'executar l'actuació. En cas de discrepància, s'eleva la qüestió als superiors jeràrquics.

- 6.4. Les comunicacions previstes en aquest apartat es faran preferentment per escrit o mitjançant correu electrònic.

7. Xarxa d'Espais Naturals de les Illes Balears

Amb la finalitat d'avançar cap a una Xarxa d'Espais Naturals de les Illes Balears, s'estableixen les pautes següents:

- a) Anualment es farà almenys una jornada de coordinació a la qual assistiran els tècnics del Servei d'Espais Naturals de la Direcció General i els facultatius superiors i tècnics d'espais naturals de l'IBANAT.
- b) Anualment es farà almenys una jornada de formació on podran participar tots els treballadors del Servei d'Espais Naturals de la Direcció General i tots els treballadors del Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT.
- c) La cartelleria dels espais naturals protegits ha de tenir una imatge corporativa única, d'acord amb el Manual de senyalització dels espais naturals protegits. Pel que fa a les publicacions, la Direcció General n'aprovarà un model.
- d) Hi haurà unes mateixes pautes per tal d'establir un pla de comunicació comú a tots els espais naturals protegits. Es potenciarà la creació d'un butlletí periòdic per informar de les tasques més rellevants.
- e) En els actes oberts al públic, l'equip gestor ha d'estar dotat d'un uniforme corporatiu.
- f) S'impulsarà la celebració de dies temàtics (dies mundials, l'aigua, el plàstic, la posidònia, el bosc, etc.) a tots els espais naturals protegits.

El Servei d'Espais Naturals i el Departament d'Espais Naturals de l'IBANAT seran els encarregats de dur a terme les tasques necessàries per fer implantar les directrius previstes en aquest apartat.

En el cas del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera, hi seran d'aplicació les previsions d'aquest apartat sempre que siguin compatibles amb el que preveu el Pla Director de la Xarxa de Parcs Nacionals (aprovat pel Reial decret 389/2016, de 22 d'octubre).

8. Instruccions anteriors

Es deixen sense efecte totes aquelles instruccions, circulars, ordres de servei i altres regles, pautes o criteris interns que contradiguin el que preveu aquesta Instrucció.

9. Interpretació

El director general d'Espais Naturals i Biodiversitat serà l'encarregat d'interpretar i resoldre aquells dubtes que puguin en sorgir en l'execució d'aquesta Instrucció.

10. Publicació

Aquesta Instrucció s'ha de comunicar a tot el personal de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat i de l'IBANAT, com també s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 19 de març de 2020

**El conseller de Medi Ambient i Territori
i president de l'IBANAT**
Miquel Mir Gual

